FlexNyt – Uge 2, 2025

Indhold

- **Fjerkræ**
- Fødevarestyrelsen hæver trusselsniveauet for fugleinfluenza
- **Mark**
- Afrapportering af Landsforsøgene
- Sådan mindsker du lattergasudledningen fra marken
- **Får og geder**
- Indeksberegninger for får og geder i 2024
- **Økonomi**
- Økonomi ved lagring af korn
- **Info**
- Fødevarestyrelsen har testet frugt og grønt for pesticidrester
- Landbrugets bæltekøretøjer er lovliggjort fra 2025
- Konditionalitetsbekendtgørelsen for 2025 indeholder vigtige ændringer
- Danmark har mistet 21 frostdøgn
- Vær opmærksom på reglerne ved handel og bytning af frø mellem private
- **Naturtip**
- Naturtip om Veterantræer
- **Kongres**
- Kvægkongres 2025

FJERKRÆ

Fødevarestyrelsen hæver trusselsniveauet for fugleinfluenza

Danske besætninger med høns, ænder, kalkuner og andet fjerkræ skulle fra torsdag den 19. december lukkes inde eller overdækkes.

Efter et stigende antal fund af fugleinfluenza i vilde fugle i Danmark og vores europæiske nabolande hæver Fødevarestyrelsen nu trusselsniveauet for fugleinfluenzasmitte fra middel til høj. De seneste uger har der været udbrud i fjerkræbesætninger i blandt andet Neder-landene og Tyskland, lige syd for grænsen. Fødevarestyrelsen kan nu se, at smitten også findes i de vilde fugle i Danmark.

Det forøgede trusselsniveau betyder, at fjerkræ og andre fugle i fangenskab fra torsdag den 19. december skal lukkes inde eller overdækkes. Formålet er at undgå, at vilde fugle smitter tamfuglene.

Læs mere her

MARK

Afrapportering af Landsforsøgene

I nedenstående links finder du afrapporteringen af resultaterne af Landsforsøgene®. Her er resultaterne af årets landsforsøg samlet og kommenteret af SEGES.

LANDSFORSØGENE udkommer én gang om året og indeholder en afrapportering og kommentering af de markforsøg, der i årets løb er udført i samarbejde mellem lokale rådgivningsvirksomheder og SEGES Planter & Miljø, samt Innovationscenter for Økologisk Landbrug. Afrapportering af Landsforsøgene kan ses her.

Sådan mindsker du lattergasudledningen fra marken

Lattergas er en stærk drivhusgas, som bidrager med næsten halvdelen af klimagasbelastnin-gen fra det danske markbrug. Der findes blot en håndfuld virkemidler, der har dokumente-ret reducerende effekt på udledning fra marken. Dem kan du læse om her.

FÅR OG GEDER

Indeksberegninger for får og geder i 2024

På denne side findes oplysninger om beregning af avlsværdier og indekser, samt hitlister for får, mohair-, boer- og nubiske geder.

Siden indeholder også faglige oplysninger om avls- og produktionsstyringsprogrammerne Fåre- og Gederegistrering.

ØKONOMI

Økonomi ved lagring af korn

Planlager, stålsilo og gastæt-silo til opbevaring af korn giver forskellige fordele og medfører forskellige økonomiske konsekvenser, ligesom tørring i silo eller gennemløbstørreri giver forskellige muligheder for håndtering af våde afgrøder.

Prøv det nyudviklede regneark, der erstatter tidligere udgave. Brug "Økonomi ved lagring af korn" til at beregne økonomi i forskellige lagertyper til kornopbevaring.

INFO

Fødevarestyrelsen har testet frugt og grønt for pesticidrester

Fødevarestyrelsen har, før jul, kontrolleret ca. 2.500 fødevarer for pesticidrester. 98 % af prøverne viste intet indhold af pesticidrester eller indhold under de tilladte niveauer, mens pesticidindholdet i 1,2 % af prøverne kan udgøre en sundhedsrisiko ved indtag over tid.

Læs mere her.

Landbrugets bæltekøretøjer er lovliggjort fra 2025

Fra 2025 må køretøjer med gummibælter køre til og fra gård/mark og maskinstation/kunde. Desuden tillades kørsel til og fra syn/værksted. Det er en forudsætning at EU-bælteregler overholdes.

Landbrugserhvervet har gennem årtier kæmpet for lovliggørelse af landbrugskøretøjer med gummibælter. Gennem god dialog med Færdselsstyrelsen og Transportministeren er der landet en pragmatisk løsning, hvor kørslen begrænses til kørsel til og fra hjemadressen og arbejdssted.

Fra 2025 gælder EU's regler for landbrugskøretøjer med gummibælter i Danmark. Det gælder både traktorer og motorredskaber, som f.eks. mejetærskere og finsnittere. EU's bælteregler tillader en totalvægt op til 32 ton imod 18 ton for hjulkøretøjer. Der er eksemp-ler på, at de største traktorer og mejetærskere kan have en totalvægt større end 18 ton, og en aksellast større end 10 ton. Køb af en bæltemaskine løser vægtproblematikkerne, hvis EU's regler for gummibælter overholdes. Læs mere her.

Konditionalitetsbekendtgørelsen for 2025 indeholder vigtige ændringer

Bekendtgørelsen om konditionalitet 2025 indeholder vigtige ændringer, som du som støtteansøger skal være opmærksom på.

De væsentligste ændringer af konditionalitetsbekendtgørelsen for 2025 er:

1. Der indføres social konditionalitet.
2. Der indføres en ny erklæringsmodel i fællesskemaet.
3. Der indføres et nyt GLM 10-krav.

Læs mere her.

Danmark har mistet 21 frostdøgn

Færre frostdøgn giver bedre betingelser for skadevoldere i landbruget og øger derfor behovet for at bruge kemi. Danmark er blandt de lande, der har mistet flest frostdøgn som følge af global opvarmning, viser en ny analyse.

De seneste 10 år har Danmark i gennemsnit haft 21 frostdøgn færre hvert år, end vi ellers ville have haft i en verden uden global opvarmning. Danmark er dermed et af de lande i verden, som har mistet flest frostdøgn som følge af opvarmningen og klimaforandringer.

Det viser en ny analyse fra forskningscentret Climate Central, der har undersøgt, hvor mange dage med temperaturer over frysepunktet, der har været i vintermånederne i 123 lande de seneste 10 år (2014-2023). Herefter er disse data sammenlignet med en model for samme periode uden global opvarmning.

Analysen viser, at det særligt er i Europa, hvor frosten er på tilbagetog, og Danmark er det land, som har mistet 4. flest frostdøgn. Øverst ligger Litauen med 24 færre frostdøgn.

Læs mere her.

Vær opmærksom på reglerne ved handel og bytning af frø mellem private

Der er krav om registrering, certificering og mærkning samt plantesundhed ved handel med frø til kommercielt brug inden for EU og ved import og eksport.

Er du tvivl om dine aktiviteter betragtes som kommercielt brug. Det kan være, hvis du bytter fx tomatfrø med naboen, er med i en forening til bevarelse af gamle sorter eller leverer til fx gavebutikker m.v. Disse frø er fritaget for plantecertifikater og forædlerafgift. Dog skal man være opmærksom på ikke at sprede smitsomme sygdomme!

Nedenstående er et udpluk af Vejledning om handel med og overdragelse af frø til ikke-kommerciel brug og bevaring.

Eksempler på ikke-kommerciel brug af frø:

- *En familie dyrker en del grøntsager og udveksler frø af fx tomater, ærter og chili med familie, naboer og venner.*
- *En iværksætter anlægger et besøgslandbrug med en stor køkkenhave, hvor man bl.a. opbygger en samling af ikke-registrerede sorter, primært grøntsager og krydderurter. Der afholdes madevents og kurser i dyrkning og anvendelse af afgrøderne. Frø er oprindeligt fortrinsvis skaffet via bevaringsnetværk, NordGen og private haveejere. Efterhånden er man næsten selvforsynende med frø og planter, og ønsker at videresælge dem til de besøgende til privat brug.*
- *En forening har til formål at bevare den dyrkede mangfoldighed ved bl.a. at indsamle og dyrke gamle sorter og anvende dem i køkkenet. Særligt bevaringsværdige sorter er desuden blevet sendt til NordGen for yderligere at sikre deres bevaring. Der afholdes kurser i, hvordan man selv samler sine frø. Ikke-medlemmer er også velkomne.*

Flere af foreningens medlemmer har gennem årtier fremavlet forbedrede planter/frø. Frøene afleveres til NordGen. Frøene byttes indbyrdes mellem medlemmerne, evt. mod betaling af forsendelse, men sælges også på et stigende antal markeder rundt i landet.

- *Et par haveentusiaster har startet en gruppe på en dansk Facebook hjemmeside, hvor man bl.a. kan bytte frø og planter indbyrdes. Frøene er overskud af egenproducerede frø (fx på basis af mormors græskar), købte frø eller planter, som man har i overskud. Det er kutyme, at man dækker forsendelsesudgifterne og i enkelte tilfælde også betaler et symbolsk beløb for eftertragtede frø og planter.*
- *Et bibliotek har etableret en særlig ordning, hvor borgere kan låne og udveksle frø af bevaringsværdige og hobby-sorter. Der er ikke penge indblandet. Biblioteket holder også plante- og frøbyttedage.*
- *Et museum har en særlig enhed for historiske sorter af blomster og grøntsager. De udveksler frø og stiklinger med andre museer. De sælger frø til besøgende.*

For mere information henvises til vejledningen.

NATURTIP

Naturtip om Veterantræer

Dette nummers overskuelige tips, som kan hjælpe dig med at gøre noget for biodiver-siteten. Ofte er tippene små tiltag, der ikke kræver ret meget og du selv kan gøre.

Veterantræer

Et veterantræ er et gammelt træ, som er dødt eller er i gang med at dø. Der er tit store huller i barken og knækkede grene. Der er mangel på disse store gamle og ødelagte træer, som er levested for rigtig mange arter. De et tit fjernet pga. deres udseende og fordi vi har en tendens til at ville rydde op.

Du har som lodsejer et ansvar med hensyn til træer, som kan vælte eller træer med grene, der kan falde ned i hovedet på folk, der færdes på ens ejendom. Ejer har et ansvar for at passe på naturens gæster. Dog har naturbeskyttelsesloven angivet at færdsel i naturen er på eget ansvar, derfor er færdsel inde i skovbevoksningen, enge og overdrev på gæsternes ansvar. Hvis besøgstallet er lille, er der ikke behov for at fjerne træet.

Døende træer kan også være ynglested for bl.a. flagermus, som er beskyttet via EU-lov (Habitatdirektivet bilag IV). Hvis I ønsker at fælde et træ, som fungerer som ynglested for flagermus, skal I sikre jer, at der stadig er andre træer, som ynglested til flagermus i nærheden.

Kom i gang nu

Pas på de veterantræer I allerede har, lav evt. en bufferzone under træet, som grene kan falde ned på, så det ikke er til stor gene for jer at lade dem ligge.

Har I et træ, som I vurderer, er farligt, så skær farlige grene og evt. toppen af, men lad så meget af stammen stå tilbage som muligt og lad være med at fjerne grenene. Selv små-grenene er vigtige at lade være tilbage

Fakta: Der er over 1.000 forskellige arter tilknyttet det store gamle egetræ, og nogle af dem er specialiseret i at leve på veterantræerne og er derfor blevet meget sjældne, her lever f.eks. Mosskorpioner og sommerfuglene Ege-ordensbånd og Egevikler

som levested.

Man kan også selv lave en veteranisering af træerne, f.eks. ved at ringskære barken rundt om stammen, derved forhindrer du væske og næringsstofstransporten til træet og det vil hurtigere veteranisere. Du kan også lave skader på barken med dine maskiner ved at køre ind i dem.

Hvis du selv vil prøve at veteranisere dine træer så sørg for at gøre det et sted, hvor de kan få lov at stå i så lang tid som muligt.

Hvis du planter nye træer, der engang skal være veterantræer, skal de plantes med god plads omkring sig, så det kan udvikle en stor krone hele vejen rundt.

Hvad kan du holde øje med

På de døende grene ses ofte både svampe og lav, men I kan ofte også se meget små huller, som vidner om div. insekter har lagt æg ind i træet. Spætten er ofte aktiv på de ældre træer, og laver huller både til deres rede og for at finde føde. Er der store huller i dine træer, kan der være flyttet flagermus derind, man kan holde øje med dem om aftenen i sommerperio-den, når de flyver ud derfra.

KONGRES

Kvægkongres 2025

Kvægkongressen er tilbage den 24.-25. februar 2025. Så sæt et stort X i kalenderen, og hold dagene fri til branchens store faglige begivenhed – læs evt. mere her: Kvægkongres 2025.